

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Vasile Bobeică în numele inculpatului Hrițcu Vasile, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Hrițcu Vasile XXX, născut la XXX, originar
din XXX și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 21.04.2018 pînă la 08.06.2018;

Instanța de apel de la 02.08.2018 pînă la 08.10.2018;

Instanța de recurs de la 22.01.2019 pînă la 27.03.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 iunie 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Hrițcu Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal, numindu-i pedeapsă pe un termen de 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal fiind suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Hrițcu Vasile pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

A fost admisă solicitarea procurorului și încasată din contul lui Hrițcu Vasile suma de 7 350 (șapte mii trei sute cincizeci) lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare și 59 271, 22 (cincizeci și nouă mii două sute șaptezeci și unu) lei 22 bani, pentru realizarea măsurii speciale de investigație „achiziția de control”, în folosul statului cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a reținut că, Hrițcu Vasile acționând de comun acord cu alte persoane necunoscute organului de urmărire penală, având scopul punerii în circulație a semnelor *bănești* (*bancnote emise de organul autorizat al unui stat străin*) false în proporții mari, în sumă de 10 000 euro, la 24.08.2017, (care conform cursului valutar stabilit de BNM la acea dată constituie 210 700 MDL), deplasându-se din mun. Chișinău, or. Durlești, str. Petru Movilă 4, spre Aeroportul Internațional Chișinău, a vândut investigatorului sub acoperire cu pseudonimul „Vlad Cojocar”, 8 bancnote cu nominalul 500 (cinci sute) euro, cu următoarele serii și numere: XXX, anul de emisie 2002, în sumă totală de 4 000 de euro, care potrivit raportului de expertiză nr. XXX din 29.08.2017, se concluzionează că „sunt realizate din hârtie normală, fără fibre de poliester incolore încorporate în masa suportului, fără să fie lucioasă pe avers și mată pe revers, rechizitele, cifra cupiurii, elementele de design major (fereastră) de pe aversul bancnotei, imaginile reversului sunt executate cu folosirea formelor de tipar de tip plan offset, seria,

numerele sunt executate cu folosirea formelor de tipar de tip înalt, nu la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și a hârtiilor de valoare (folosirea formelor de tipar poligrafice)”.

De asemenea, s-a stabilit că, urmărind scopul realizării intenției infracționale inițiale, la 30.08.2017, de comun acord cu alte persoane necunoscute organului de urmărire penală, a primit, prin intermediul unei persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, care se afla pe teritoriul stației de autoservice „XXX”, de pe str. Calea Basarabiei, 28/5, mun. Chișinău, de la agentul sub acoperire cu pseudonimul „Vlad Cojocar”, bani în sumă totală de 1 000 (una mie) euro (care conform cursului valutar stabilit de BNM la acea dată constituie 21 070 MDL) în calitate de avans în contul vânzării ulterioare a semnelor bănești (bancnote emise de organul autorizat al unui stat străin) false rămase.

La 28.02.2018, în conformitate cu prevederile art. 281 și 282 Cod de procedură penală, cet. Hrițcu Vasile a fost pus sub învinuire, fiindu-i încriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal - fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a semnelor bănești (bancnotelor și monedelor metalice, inclusiv a celor jubiliare și comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine), a valorilor mobiliare de stat sau a altor titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților.

3. La 30.07.2018, avocatul Vasile Bobeico în numele inculpatului Vasile Hrițcu, a înaintat apel, prin care a solicitat, repunerea în termenul de prescripție a cererii de apel și casarea sentinței în latura ce ține de încasarea din contul lui Hrițcu Vasile suma de 7 350 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare și 59271, 22 lei, pentru realizarea măsurii speciale de investigație „achiziție de control”, în folosul statului cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea cererii de apel, avocatul Vasile Bobeico în numele inculpatului Vasile Hrițcu a invocat că, expertiza tehnico-criminalistică nr. 34/12/1-R-4743 din 29.08.2017 prin care examinării au fost supuse 8 bancnote cu nominalul 500 euro (f.d. 47.V-I), expertiza judiciară informațională nr.34/12/1 -R-249 din data de 26.01.2018, conform căreia examinării au fost supuse două telefoane mobile de model Iphone 4 și telefon mobil Iphone 6 (f.d. 103, V-I), expertiza informațională nr. 34/12/1-R-276 din 29.01.2017 prin care examinării au fost supuse două telefoane mobile după cum urmează: telefon mobil de model Philips și telefon mobil de model Iphone 5S (f.d. 119, V-I), măsura specială de investigație „achiziție de control”, potrivit căruia la 23.08.2017 investigatorul sub acoperire cu pseudonimul Vlad Cojocar i-a transmis lui Hrițcu Vasile bani înmânați în prealabil pentru efectuare achiziției de control în sumă de 1 800 euro, în calitate de avans pentru procurarea bancnotelor false cu nominalul de 500 euro, contra echivalentului de 45 % din valoarea nominală și suma de 1 000 euro, bani înmânați în prealabil pentru efectuarea achiziției de control, transmiși la data de 30.08.2017 către Erhan Adrian de același investigator, în calitate de avans în contul procurării ulterioare a altor bancnote false (f.d. 31, Vol. II), fac parte din acțiunile procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii care este pusă în sarcina părții acuzării, astfel, apărarea a considerat nefondată solicitarea procurorului referitor la încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 7 350 lei și încasarea de la inculpat a sumei de 59 271,22 lei pentru realizarea măsurii speciale „achiziție de control”, în folosul statului cu titlu de cheltuieli judiciare,

dispozițiile art. 142 alin.(2) Cod de procedură penală potrivit cărora „părțile din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept să înainteze cerere despre efectuarea expertizei pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor,, , totodată, potrivit art. 227 alin. (1) Cod de Procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Referitor la termenul de prescripție, apărarea a menționat că, din data de 18.06.2018 a fost plecat peste hotarele țării, revenind ulterior, fiind în concediu pînă la data de 30.07.2018 actele confirmative le v-a prezenta în instanța de apel, solicitând repunerea în termenul de prescripție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, a fost respins ca depusă peste termen apelul declarat de avocatul Vasile Bobeico în numele inculpatului Vasile Hrițcu la data de 30.07.2018 împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08.06.2018 în cauza penală de învinuire a lui Hrițcu Vasile de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 236 alin. (1) Cod penal.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din prima instanță din 08.06.2018 (f.d. 245-246, vol. IV), sentința a fost pronunțată în prezența inculpatului Vasile Hrițcu, și avocatului inculpatului Vasile Bobeico, care au primit în aceeași zi, o copie a sentinței motivate confirmate prin semnăturile aplicate de inculpatul Vasile Hrițcu și avocatului inculpatului Vasile Bobeico (f.d. 254, verso, vol. IV).

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelant la data de 24.06.2017, iar declarând apel la 30.07.2018, partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucât sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08.06.2018, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care au fost prezenți inculpatul, avocatul inculpatului Vasile Bobeico cît și procurorul.

În ședința instanței de apel nu au fost constatate circumstanțe noi, care ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de avocatul Vasile Bobeico în numele inculpatului Vasile Hrițcu împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08.06.2018, instanța de apel concluzionând că acesta l-a omis neîntemeiat.

Cu referire la solicitarea avocatului de a fi repus în termen apelul declarat de avocatul Vasile Bobeico în numele inculpatului Vasile Hrițcu, nu se invocă motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

5. Nefiind e acord cu decizia instanțe de apel, avocatul Vasile Bobeică în numele inculpatului Hrițcu Vasile, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanțe de apel, ori, apelantul a menționat precum că a fost în concediu și a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Vasile Bobeică în numele inculpatului Hrițcu Vasile, prin care a menționat că, este pe poziția respingerii acestui recurs, deoarece instanța de apel just a respins apelul apărătorului ca fiind declarat peste termen.

6. Verificând argumentele recursului ordinar în raport cu actele cauzei Colegiul penal consideră că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către apărătorul inculpatului, se evidențiază dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța greșit a respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen, ori acesta a fost în concediul de odihnă în afara hotarelor țării (*motiv de repunere în termen a cererii de apel*).

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Repunerea în termen se operează doar având prezente două condiții cumulative: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate (calamitate naturală, accident, boală ș.a.), pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului și apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Aceste condiții îi privesc doar pe inculpat și partea civilmente responsabilă, deoarece împotriva lor poate fi începută executarea.

Din materialele cauzei rezultă că, la pronunțarea sentinței motivate din 08.06.2018, inculpatul Vasile Hrițcu și avocatul inculpatului, Vasile Bobeico, au fost prezenți, acest fapt fiind confirmat din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 245-246, vol. IV), care au primit în aceeași zi, o copie a sentinței motivate confirmate prin semnăturile aplicate de inculpatul Vasile Hrițcu și avocatului inculpatului Vasile Bobeico (f.d. 254, verso, vol. IV).

Apărătorul inculpatului a depus cerere de apel împotriva sentinței, la 30 iulie 2018, ce se confirmă prin ștampila Judecătoriei Chișinău (f.d. 259, vol. IV), prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, motivând că s-a aflat în concediu și a fost în imposibilitate de a depune apel în termen.

Colegiul penal constată că, instanța de apel corect a respins cererea de a repune în termen apelul, ori, motivul invocat nu constituie temei de repunere în termen, apărătorul având la dispoziție termen de 15 zile de a declara apel de la data pronunțării sentinței integrale.

Prin urmare, depunerea apelului de către apărătorul inculpatului s-a efectuat cu omiterea termenului legal, ori potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile din data primirii copiei sentinței pentru inculpat.

Potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală rezultă că, avocatul Vasile Bobeică în numele inculpatului Hrițcu Vasile nu poate declara recurs ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 iunie 2018, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac – apelul.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o

examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei. Așadar, sentința a rămas definitivă la data expirării termenului de apel.

Urmare, celor expuse mai sus, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Vasile Bobeică în numele inculpatului Hrițcu Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Hrițcu Vasile XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **24 aprilie 2019.**

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan